
MEKLEMBURGIA-POMORZE PRZEDNIE

+++ Remont linii kolejowej Pasewalk–Szczecin +++ Liczba imigrantów bez zmian +++ Małe przychody – duże wydatki +++ 2,8 mld euro w ciągu 25 lat +++ Obcokrajowcy przerywają naukę +++ Populacja wilków się powiększa +++ +++ Jedna trzecia plażuje nago +++ Spór o muzeum + ++

BRANDENBURGIA/SAKSONIA

+++ Gminy Zagłębia Łużyckiego będą zaciskać pasa +++ Wzrosła liczba osób objętych obowiązkiem deportacji +++ Chcą zacieśnić współpracę z Gubinem +++ Jak wabić klientów z Polski? +++ Burmistrzowie walczą o pociąg +++ Portal skarg i zażaleń +++ Coraz więcej wędrowców w Marchii Wkrzańskiej +++ Znakomita woda w kąpieliskach +++ Targi Studiów i Kształcenia Zawodowego +++

WIADOMOŚCI Z MEKLEMBURGII-POMORZA PRZEDNIEGO

INFRASTRUKTURA

Remont linii kolejowej Pasewalk–Szczecin

Löcknitz/Szczecin. Koncern Deutsche Bahn modernizuje szlak kolejowy między Pasewalkiem a Szczecinem. W Löcknitz oprócz nowego peronu powstanie elektroniczna nastawnia, dzięki której urządzenia sygnalizacyjne i zwrótnice będą sterowane zdalnie z Centrali Ruchu w Berlinie. Ponadto przeprowadzona zostanie renowacja torów i zwrótnic na odcinku Löcknitz–Zerrenthin. Koszt inwestycji to 5 mln euro. W związku z robotami, w okresie od 18 sierpnia do 5 września, na trasie Pasewalk–Szczecin uruchomiona zostanie zastępcza linia autobusowa.

» [Ostsee Zeitung, 14.08.2015](#)

SPOŁECZEŃSTWO

Liczba imigrantów bez zmian

Schwerin/Wiesbaden. Według najnowszych badań w 2014 roku liczba imigrantów w Niemczech zwiększyła się o 3,7 proc., osiągając rekordowy poziom 10,9 mln. Jeżeli wziąć pod uwagę również osoby z tzw. tłem migracyjnym, liczba ta wynosi ok. 16,4 mln. W Meklemburgii-Pomorzu Przednim liczba imigrantów pozostaje jednak od 2013 roku niezmienna i wynosi ok. 55 tys. Największą grupę pośród nich stanowią osoby pochodzące z Polski oraz z terenów byłego Związku Radzieckiego. Liczba przedstawicieli tych krajów aczkolwiek maleje – eksperci wskazują, że zwłaszcza młodzi chętnie przenoszą się do zachodnich landów, gdzie mogą znaleźć lepiej płatną pracę.

» [Ostsee Zeitung, 4.08.2015](#)

FINANSE

Małe przychody – duże wydatki

Schwerin. Jak wynika z raportu Fundacji Bertelsmanna, samorzady Meklemburgii-Pomorza Przedniego mają najniższe przychody z podatków. Ich wysokość nie sięga nawet 60 proc. średniej obliczonej dla całych Niemiec. Gminy te wydają za to najwięcej na świadczenia socjalne Hartz IV (zasilek dla bezrobotnych). Meklemburgia Pomorze-Przednie i Saksonia-Anhalt przeznaczają łącznie na ten cel więcej pieniędzy niż wszystkie pozostałe landy razem wzięte. Mimo to budżety gmin nieznacznie zwiększyły się w ubiegłym roku – średnio o 4 euro w przeliczeniu na mieszkańca – dzięki czemu Meklemburgia-Pomorze Przednie znalazła się wśród siedmiu landów, których samorzady kończyły rok z saldem dodatnim. Trudno jednak liczyć na uzdrowienie finansów gminnych, ponieważ miasta – zwłaszcza duże – wciąż zaciągają kredyty, których jednak nie przeznaczają się na inwestycje (łącznie zadłużenie samorządów wynosi obecnie 730 mln euro).

» [NDR, 14.08.2015](#)

FINANSE | POLITYKA

2,8 mld euro w ciągu 25 lat

Schwerin. Ponad 16 tys. projektów budowlanych w niemal stu gminach Meklemburgii Pomorza-Przedniego otrzymało w ciągu minionych 25 lat dotację z programu finansowania urbanistyki (Städtebauförderungprogramm) na łączną kwotę 2,8 mld euro. Środki przeznaczano zwykle na modernizację infrastruktury miast i wsi, wyburzanie pustostanów i ochronę zabytków. W 2015 roku subwencja wyniesie 56 mln euro – w tym 29 mln pochodzić będzie z budżetu landu. Ze środków tych planuje się m.in. rozbiórkę ok. 800 opustoszałych mieszkań w 17 gminach.

» [Ostsee Zeitung, 10.08.2015](#)

SPOŁECZEŃSTWO | EDUKACJA

Obcokrajowcy przerywają naukę

Schwerin. Wielu młodych obcokrajowców z południa Europy – odbywających staż zawodowy w Meklemburgii-Pomorzu Przednim w ramach europejskiego programu „MobiPro” – przerywa kształcenie i wraca do swych krajów. Spośród osób, które rozpoczęły staż w ubiegłym roku, pobyt kontynuuje tylko 70 proc., a spośród tych, którzy rozpoczęli w 2013 roku – 60 proc. „Najczęściej rezygnują z przyczyn osobistych lub dlatego, że nie są zadowoleni z miejsca stażu” – mówi sekretarz stanu krajowego Ministerstwa Spraw Socjalnych Nikolaus Voss (SPD). Polityk apeluje również do przedsiębiorców, aby troszczyli się o swych stażystów także poza godzinami pracy, zapewniając im odpowiednie warunki socjalne.

» [Ostsee Zeitung, 13.08.2015](#)

ŚRODOWISKO

Populacja wilków się powiększa

Ueckermünde/Lübtheen. Pierwsze wilki przywędrowały do Meklemburgii-Pomorza Przedniego około 20 lat temu z Polski. Dotychczas znane były dwie pary drapieżników żyjących w tutejszych lasach. Dzięki monitoringowi Światowego Funduszu na rzecz Przyrody (WWF) zaobserwowano, że ich populacja powiększyła się o przynajmniej dziewięć młodych osobników. Pięć z nich zarejestrowano w Puszczy Wkrzańskiej, a cztery – w lasach koło Lübtheen (powiat



Ludwigslust-Parchim). „To ważny dowód naszej pracy na rzecz różnorodności gatunkowej. Musimy się teraz przygotować na długotrwałą koegzystencję z wilkami” – mówi krajowy minister środowiska Till Backhaus (SPD). To, co cieszy przyrodników, może być jednak problemem dla hodowców zwierząt gospodarskich. Dlatego władze landu przygotowują dla nich specjalny program odszkodowawczy oraz zapowiadają pomoc finansową przy zabezpieczeniu inwentarza przed atakami drapieżników.

» W Meklemburgii-Pomorzu Przednim zwiększyła się populacja wilków. Autor: [Malene Thyssen](#) Źródło: [Wikimedia Commons](#) Licencja: [CC BY-SA 3.0](#)

» [NDR, 14.08.2015](#)

TURYSTYKA | SPOŁECZEŃSTWO

Jedna trzecia plażuje nago

Prerow. Jak wynika z ankiety przeprowadzonej przez portal Ostsee24.de wśród ponad 1200 urlopowiczów, 30 proc. osób spędzających wakacje nad niemieckim Bałtykiem wybiera plaże dla nudystów i uważa je za lepsze od „tekstylnych”. Wśród amatorów opalania nago najpopularniejsza od lat pozostaje plaża w Prerow (powiat Vorpommern-Rügen), którą znało 60 proc. ankietowanych. Wiedzie ona również prym pod względem jakości wypoczynku – 30 proc. pytanym oceniło ją jako dobrą lub bardzo dobrą. Wysokie oceny uzyskały także plaże naturystów na mierzei Schaabe, w Göhren i Prorze na Rugii oraz w Bansin na wyspie Uznam. Dla porównania – nad Morzem Północnym jedynie co piąty urlopowicz wybiera wypoczynek na plaży dla nudystów. Z kolei 15 proc. osób wybierających tradycyjne plaże uważa, że te dla naturystów powinny być w Niemczech zakazane.



» W Prerow znajduje się najpopularniejsza plaża nudystów. Autor: [Simon Koppmann](#) Źródło: [Wikimedia Commons](#) Licencja: [CC BY-SA 2.0 DE](#)

» [Ostsee Zeitung, 7.08.2015](#)

OCHRONA ZABYTKÓW | SPOŁECZEŃSTWO

Spór o muzeum

Schwerin. Archeolodzy od dawna już postulują utworzenie w Meklemburgii-Pomorzu Przednim muzeum krajowego, w którym prezentowane byłyby bogate zbiory archeologiczne landu. Liczone w milionach sztuk pradziejowe i średniowieczne zabytki deponowane są wciąż w niedostępnych dla publiczności magazynach. Obecnie toczy się jednak spór o to, gdzie takie muzeum powinno być zlokalizowane. Mathias Brodkorb (SPD), szef krajowego Ministerstwa Edukacji, Nauki i Kultury, opowiada się za Rostokiem, Schwerinem lub skansenem archeologicznym w Groß Raden (powiat Ludwigslust-Parchim). Z kolei rządowi koalicjanci z partii CDU sugerują, że taka placówka powinna znaleźć się w Neustrelitz. Otwarcie muzeum planowane jest na 2018 rok.

» [Ostsee Zeitung, 7.08.2015](#)

WIADOMOŚCI Z BRANDENBURGII I SAKSONII

FINANSE | GOSPODARKA

Gminy Zagłębia Łużyckiego będą zaciskać pasa

Poczdam/Cottbus. Gminy i miasta Zagłębia Łużyckiego, gdzie zlokalizowane są kopalnie i elektrownie koncernu Vattenfall, muszą zacisnąć pasa i uaktualnić planowane budżety na przyszłe lata. Przewiduje się, że w 2016 roku ich samorzady będą zobligowane do zwrotu przedpłaty podatku uiszczanej przez szwedzki koncern od działalności gospodarczej za rok 2014. Gminy muszą się też liczyć ze zmniejszeniem o połowę wpłat z tego tytułu w następnych latach. To duży cios dla ich budżetów.



Przykładowo w mieście Spremberg podatki pobierane od koncernu – w wysokości ok. 15 mln euro rocznie – stanowią jedną trzecią dochodów. Szacuje się, że kwoty do zwrotu za 2014 rok mogą wynieść nawet po kilkadziesiąt mln euro. Przedstawiciele koncernu uzasadniają swe żądania spadkiem dochodów z powodu obniżek cen prądu – w pierwszej połowie bieżącego roku wykazano stratę w wysokości 2,6 mld euro. Nadburmistrz Cottbus Holger Kelch nie potrafi jeszcze oszacować strat, jakie poniesienie budżet miasta, którym zarządza. „Samorzady będą teraz musiały odpokutować federalną politykę energetyczną” – mówi Kelch. Dodać trzeba, że do połowy 2016 roku Vattenfall zamierza sprzedać należące do koncernu odkrywkę i elektrownie w Zagłębiu Łużyckim, co może negatywnie wpłynąć na sytuację zawodową 8 tys.

zatrudnionych tam pracowników. Z kolei 8 sierpnia przy elektrowni Jänschwalde 800 uczestników Łużyckiego Obozu Klimatyczno-Energetycznego protestowało przeciw dalszej eksploatacji odkrywek węgla brunatnego, postulując zwiększenie udziału źródeł odnawialnych w produkcji energii.

» Szwedzki koncern Vattenfall żąda od łużyckich gmin zwrotu podatku za 2014 rok i zapowiada obniżkę wpłat w przyszłych latach.

Autor: [Hanno Böck](#) Źródło: [Wikimedia Commons](#) Licencja: [CC0 1.0](#)

» [Märkische Allgemeine Zeitung, 8.08.2015](#)

» [rbb, 11.08.2015](#)

» [Märkische Allgemeine Zeitung, 11.08.2015](#)

» [Lausitzer Rundschau, 12.08.2015](#)

SPOŁECZEŃSTWO | POLITYKA

Wzrosła liczba osób objętych obowiązkiem deportacji

Poczdami. Od 2011 roku podwoiła się w Brandenburgii liczba osób, które zobowiązano do opuszczenia kraju. „Według Centralnego Rejestru Cudzoziemców na dzień 30 lipca 2015 roku obowiązkiem deportacji objętych było 4230 osób” – mówi minister spraw wewnętrznych landu Karl-Heinz Schröter (SPD). W 2011 roku liczba ta wynosiła ok. 2100. Osoby, które nie chcą wyjechać dobrowolnie, są deportowane przymusowo. Jak jednak zauważa Schröter, z przymusowym wydalaniem wiążą się często trudności, takie jak przywiązanie danej osoby do swego małoletniego dziecka, niezdolność do podróżowania, brakujące dokumenty, a także zerwane stosunki dyplomatyczne lub zakazy deportacji w poszczególnych krajach. Według danych ministerstwa w pierwszej połowie bieżącego roku deportowano przymusowo stu obcokrajowców, a w dwóch poprzednich latach odpowiednio: 112 i 136. W okresie od stycznia do kwietnia 2015 roku dobrowolnie – z finansową pomocą specjalnego programu wsparcia – z Brandenburgii wyjechały 263 osoby. W ubiegłym roku było takich osób 414, a dwa lata wcześniej – 220.

» [Märkische Oderzeitung, 15.08.2015](#)

WPÓŁPRACA POLSKO-NIEMIECKA

Chcą zacieśnić współpracę z Gubinem

Guben. W Urzędzie Miasta Guben utworzono stanowisko ds. współpracy z polskim Gubinem. Obejmie je Krzysztof Zdobylak – dotychczasowy pracownik polskiego biura Euroregionu Sprewa-Nysa-Bóbr. Jego głównym zadaniem będzie przygotowanie i koordynacja prac Komisji Euromiasta Guben-Gubin, którą powołano w tym roku. W skład tego gremium wchodzi burmistrzowie oraz po 10 radnych z obu miast. Komisja ma się skupić przede wszystkim na wspólnym pozyskiwaniu środków finansowych z budżetu Unii Europejskiej. Ponadto zajmować się będzie rozwiązywaniem problemów dotyczących bezpieczeństwa, ochrony przeciwpowodziowej, wspierania przedsiębiorczości i komunikacji po obu stronach granicy.

» [Lausitzer Rundschau, 8.08.2015](#)

SPOŁECZEŃSTWO | WSPÓŁPRACA POLSKO-NIEMIECKA

Jak wabić klientów z Polski?

Cottbus/Guben. Izba Przemysłowo-Handlowa (IHK) w Cottbus przyjrzała się w zeszłym roku postawom konsumenckim Polaków w Niemczech. Rezultaty badań, zaopatrzone w rekomendacje dla przedsiębiorców, opublikowano na początku roku. Wynika z nich, że polscy klienci stanowią na niemieckim pograniczu 10-25 proc., a w niektórych przypadkach nawet 35 proc. ogółu klientów. W Guben – gdzie kontakt z Polakami jest codziennością – niektórzy przedsiębiorcy zatrudniają polski personel. Wydano tam także polskojęzyczny przewodnik zakupowy. W Cottbus stworzono wielojęzyczną stronę internetową, z której można uzyskać informacje np. na temat miejsc parkingowych, a także rozkolportowano 10 tys. przewodników zakupowych w Zielonej Górze. Inaczej jest w Sprembergu i Forst, gdzie kwestia klientów z Polski nie jest jeszcze dostrzegana. Sama IHK wydrukowała 1000 specjalnych naklejek, na których umieszczono pozdrowienia po niemiecku, polsku i angielsku. Znalazły one już odbiorców w kilku miastach. Ponadto jesienią planowana jest publikacja polsko-niemieckiego słownika dla handlarzy.

» [Lausitzer Rundschau, 14.08.2015](#)

TRANSPORT | WSPÓŁPRACA POLSKO-NIEMIECKA

Burmistrzowie walczą o pociąg

Frankfurt nad Odrą. Z dużym entuzjazmem przyjęto w sierpniu ubiegłego roku uruchomiony przez Przewozy Regionalne pociąg kursujący między Frankfurtem a Poznaniem. Emocje szybko jednak zostały ostudzone, ponieważ już na początku bieżącego roku połączenie zostało częściowo zawieszono, a od września ma być całkowicie zlikwidowane, gdyż jest nierentowne. Z tego powodu burmistrzowie Frankfurtu i Słubic wystosowali list do Marii Wasiak, szefowej Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Piszą w nim m.in. że tanie połączenie służyło mieszkańcom regionu – dojeżdżającym do pracy, studentom, a także turystom. Teraz osoby te muszą korzystać z o wiele droższego pociągu Eurocity. List został także wysłany do wiadomości m.in. Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej, Polsko-Niemieckiej Grupy Parlamentarnej oraz Przewozów Regionalnych.

» [Märkische Oderzeitung, 12.08.2015](#)

SPOŁECZEŃSTWO

Portal skarg i zażaleń

Poczdam. Od 2009 roku działa specjalny portal internetowy „Maerker Brandenburg”, dzięki któremu obywatele mogą składać bezpośrednio do samorządów skargi na temat problemów z infrastrukturą. Obecnie złożono ich już ponad 38 tys. Zgłoszenia dotyczą np. dziurawych dróg, dzikich wysypisk śmieci, przepełnionych kontenerów, zaniedbanych trawników lub placów zabaw. Włodarze z kolei informują internautów o planowanych sposobach usunięcia poszczególnych problemów i stanie ich realizacji. Jak

informuje minister spraw wewnętrznych Karl-Heinz Schröter (SPD), w ciągu trzech dni roboczych od zgłoszenia urzędnicy rozpatrują poszczególne sprawy. Obecnie z systemu korzysta 70 gmin.

» [Märkische Oderzeitung, 16.08.2015](#)

TURYSTYKA

Coraz więcej wędrowców w Marchii Wkrzańskiej

Angermünde. W Marchii Wkrzańskiej rozwija się turystyka piesza i rowerowa. Sześć pensjonatów posiada już specjalny certyfikat Niemieckiego Związku Wędrowców. Aby go otrzymać, ośrodek musi spełnić pewne wymagania – m.in. dysponować pomieszczeniem do suszenia ubrań i wyposażenia wędrowców, udzielać informacji dotyczących pogody oraz wskazówek na temat szlaków i dalszych miejsc zakwaterowania. Jak mówi Anja Beutel, właścicielka certyfikowanego



pensjonatu w leśniczówce w Görldorf, 95 proc. jej gości stanowią rowerzyści zmierzający na Rugię. Zaledwie połowę z nich stanowią berlińczycy – pozostali przyjeżdżają z całych Niemiec, a nawet z dalekiej Norwegii. „Sami Bawarczycy zachwycają się naszymi krajobrazami” – dodaje Beutel. Wielu wędrowców zatrzymuje się nawet na tydzień, aby przemierzyć tutejsze szlaki turystyczne i zwiedzić atrakcje, takie jak las bukowy Grumsin z Listy Dziedzictwa UNESCO czy park w Görldorfie, który projektował słynny architekt krajobrazu Peter Joseph Lenné. Johanna Henschel ze Stowarzyszenia Turystycznego w Angermünde zauważa, że liczba turystów stale rośnie: „Dopiero zaczynamy. Ale będąc pionierami, działamy również jako popularyzatorzy”.

» Fot. Turyści coraz częściej wybierają się na wędrowki po Marchii Wkrzańskiej. Autor: [Uckermaerker](#) Źródło: [Wikimedia Commons](#)

Licencja: [CC BY-SA 3.0](#)

» [Märkische Oderzeitung, 13.08.2015](#)

ŚRODOWISKO | TURYSTYKA

Znakomita woda w kąpieliskach

Poczdám. Woda w 251 oficjalnych kąpieliskach Brandenburgii została zbadana przez komunalne urzędy zdrowia. Oceny jej jakości w poszczególnych zbiornikach zamykają się w wycinku skali pomiędzy „dobra” a „znakomita”. Zniknęły, znane z ubiegłego roku, problemy z nadmiernym wzrostem glonów. Przejrzystość wody waha się od 40 cm (Moderfitzsee w powiecie Oberhavel) do 8 m (Helenesee koło Frankfurtu nad Odrą). Aktualnie temperatura wody osiąga 20–24 stopnie Celsjusza. Kąpieliska badane są regularnie w czasie trwania sezonu – od połowy maja do połowy września.

» [Berliner Zeitung, 5.08.2015](#)

ZAPOWIEDŹ

Targi Studiów i Kształcenia Zawodowego

Schwedt. 11-12 września w teatrze UBS w Schwedt odbędą się Targi Studiów i Kształcenia Zawodowego. Zaprezentuje się na nich ponad 50 podmiotów – wśród nich zakłady pracy, przedsiębiorstwa i uczelnie. Będzie można uzyskać informacje na temat możliwości podjęcia praktyki zawodowej, stażu oraz rozpoczęcia studiów wyższych. Przedsięwzięciu patronuje przedstawiciel parlamentu Brandenburgii Mike Bischoff (SPD). Organizatorem jest stowarzyszenie „Jungewirtschaft” ze Schwedt. Targi organizowane są już od czternastu lat.



» Fot. 11–12 września w Schwedt odbędą się Targi Studiów i Kształcenia Zawodowego

» Więcej informacji: <http://www.go-sam.de/>

Wydawcy:

Polsko-Niemieckie
Towarzystwo Brandenburgii
Charlottenstr. 31
14467 Potsdam
www.dpg-brandenburg.de



Współpraca

Stowarzyszenie Terra Incognita



Sponsorzy:

Fundacja Współpracy
Polsko-Niemieckiej



FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Ministerium der Justiz
und für Europa und
Verbraucherschutz

Transodra e.V.
Polsko-Niemiecki
Klub Dziennikarzy
www.transodra-online.net



Województwo Zachodniopomorskie



Drodzy Czytelnicy, prosimy o wsparcie naszego Przeglądu Prasy. Finansowanie projektu ze źródeł zewnętrznych jest możliwe tylko przez określony czas. Chcemy wydawać Przegląd Prasy także po upływie okresu finansowania. Nie da się jednak tego zrobić bez Państwa pomocy.

Jak nas wesprzeć: http://www.dpg-brandenburg.de/pl/o_nas/jak-nas-wesprzec

Nasi prenumeratorzy i darczyńcy:

Verein zur Förderung des Stromgebiets Oder/Havel e.V.

Thomas Nord, poseł Bundestagu, Die Linke

Dr. Ulrike Liedtke, posłanka Parlamentu Brandenburgii

Mike Bischoff, poseł Parlamentu Brandenburgii

Kerstin Kircheis, poseł Parlamentu Brandenburgii

Stowarzyszenie Latücht Film & Medien e.V. / Festival dokumentART

Katrin Lechler, dziennikarka

Annalena Baerbock, posłanka Bundestagu, Bündnis 90/Die Grünen

Magda Abraham-Diefenbach i Matthias Diefenbach, Frankfurt nad Odrą

pastor Dr Elisabeth Rosenfeld, Guben

IHK Ostbrandenburg

Andreas Meincke, Tantow

Matthias Diekhoff, Wahlendow

Burmistrz Berlina, Kancelaria Senatu, Johanna Eisenberg (abonament)

Miasto Schwedt nad Odrą (abonament)

Urząd Döbbern Land (abonament)

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Brandenburgii

J.Kuschel - Interessengemeinschaft Frauen und Familie Prenzlau e.V.

Kunst-Kabinett Usedom - Galerie in Benz

Christa Greuling, Landsberg/Warthe - Stiftung Brandenburg

Brandenburskie Ministerstwo ds. Gospodarki i Spraw Europejskich

Niels Gatzke, Regionalzentrum für demokratische Kultur Vorpommern-Greifswald der RAA Mecklenburg-Vorpommern (abonament)

Kommunalgemeinschaft Pomerania e.V. (abonament)

Brigitte von Ungern-Sternberg (abonament)

Rolf Weißgerber, Kulturhaus Kino Brüssow (abonament)

Kai Weber, Büro Klara Geywitz (Mitglied der Stadtverordnetenversammlung der Landeshauptstadt Potsdam) (abonament)

Unternehmervereinigung Uckermark e.V., Präsident Siegmund Bäsler (abonament)

Alexander Knapczyk, IHK Cottbus (abonament)

Günther Jikeli, Kreistagsabgeordneter Vorpommern-Greifswald (abonament)

Joachim Hildebrandt (abonament)

Prof. Sebastian Kinder, Lehrstuhl für Wirtschaftsgeographie, Universität Tübingen (abonament)

Tobias Lenel, Oderläufe e.V. (abonament), <http://www.oder-kanal.de/>

Deutsches Polen-Institut Darmstadt (abonament), <http://www.deutsches-polen-institut.de/newsletter/>

Bundesinstitut für Bau-, Stadt- und Raumforschung im Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung (abonament)

Andreas Oppermann, rbb, Studio Frankfurt (Oder) (abonament)

Birgit Steinfeld, NDR Hörfunk Neubrandenburg (abonament)

Uwe Michael Neumann (abonament)

Arne Neumann (darowizna miesięczna)

Prof. Beata Halicka, UAM Poznań, Polsko-Niemiecki Instytut Badawczy Collegium Polonicum, Słubice (abonament)

Hans-Gerd Warmann (abonament)

Lisaweta von Zitzewitz, Stiftung Europäische Akademie Külz-Kulice (darowizna)

Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion "Sprewa-Nysa-Bóbr" (abonament)

Gottfried Hain, Guben (darowizna miesięczna)

Urząd Miasta Gorzów (abonament)

Amt Gartz, Amtsdirektor Frank Gotzmann (abonament)